

SIGULDAS 1. PAMATSKOLAS
AUDZINĀŠANAS DARBA PROGRAMMA
2024./2027. mācību gadiem

1. – 9. KLASEI

I. IEVADS

Izglītības likums, Valsts pamatizglītības standarts un mācību priekšmetu standarti nosaka ikvienas pedagoga iesaistīšanos un atbildību audzināšanas darbā. Izglītības iestādes attīstības stratēģija, mērķi un uzdevumi nodrošina audzināšanas darbību, kas sekmē katra izglītojamā harmonisku un vispusīgu attīstību. Siguldas 1. pamatskolas (turpmāk – Izglītības iestāde) audzināšanas programma ir veidota pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātajiem prioritārajiem virzieniem audzināšanas darbā (“Konceptija audzināšanas darbībai pamatizglītības un vidējās izglītības iestādēs”, IZM 1999. gada 25. oktobra rīkojumu Nr.565.). Audzināšanas programmā ir ievēroti Izglītības likumā, Valsts pamatizglītības standartā, Bērnu tiesību aizsardzības likumā, ANO Konvencijā par bērnu tiesībām noteiktie principi. Audzināšanas programma īsteno Izglītības iestādes noteiktos ikgadējos aktuālos uzdevumus audzināšanas darbā.

II. IZGLĪTĪBAS IESTĀDES VĪZIJA UN MISIJA

Vīzija

Mūsdienīga un konkurētspējīga izglītības iestāde ikviena izglītojamā personīgajai izaugsmei

Misija

Skola ar koptām tradīcijām vispusīgas un konkurētspējīgas personības attīstībai;

Skola, kurā ikviens var sevi realizēt un pilnveidoties cieņpilnā un drošā vidē;

Skola, kura uzņemas iniciatīvu, seko līdzi laikmetam un droši raugās nākotnē.

III. AUDZINĀŠANAS DARBA MĒRĶIS:

Veidot iekļaujošu, drošu un motivējošu izglītības vidi, kas sekmē izglītojamo personības izaugsmi, kultūras identitātes un nacionālās pašapziņas stiprināšanu, savstarpējas cieņas un empātijas veidošanu, kā arī atbildīgas attieksmes veicināšanu pret mācību procesu, lai uzlabotu izglītības kvalitāti un skolēnu sasniegumus.

IV. AUDZINĀŠANAS DARBA UZDEVUMI:

1. Kultūras identitātes stiprināšana:
 - Iesaistīt izglītojamos kultūras tradīciju izzināšanā un kopšanā, organizējot tematiskus pasākumus, projektus un svētkus.
 - Veicināt lepnumu par Latvijas kultūras vērtībām, rosinot izglītojamos piedalīties radošās un kopienas aktivitātēs, kas stiprina nacionālo pašapziņu.
2. Empātijas un cieņas stiprināšana:
 - Mācīt izglītojamajiem izprast empātijas, iekļaušanas un draudzīgu attiecību nozīmi, izmantojot KiVa programmas aktivitātes un citas metodes savstarpējas cieņas veidošanai.
 - Organizēt diskusijas, spēles un praktiskas nodarbības, lai palīdzētu izglītojamajiem atpazīt un konstruktīvi risināt konfliktsituācijas, tādējādi veidojot cieņpilnu skolas vidi.
3. Pašvadītas mācīšanās veicināšana:
 - Attīstīt izglītojamo izpratni par atbildīgu pieeju mācību darbam, rosinot pašvadītu mācīšanos un mērķtiecību.
 - Motivēt izglītojamos izvirzīt personīgos sasniegumu mērķus un apzināties savas atbildības lomu to sasniegšanā.
4. Sadarbības prasmi attīstīšana:
 - Veicināt sadarbības prasmes kopīgos projektos, tādējādi stiprinot izglītojamo spēju efektīvi sadarboties ar vienaudžiem un pieaugušajiem.
 - Organizēt kolektīvas aktivitātes, kas sekmē komandas garu un izglītojamo iesaisti skolas dzīvē.
5. Drošas un iekļaujošas vides veidošana:
 - Nodrošināt regulāru informēšanu un praktisku darbību, kas vērsta uz vardarbības un izsmiekla novēršanu, radot skolā drošu vidi katram izglītojamajam.
 - Veidot pozitīvas skolotāju un izglītojamo attiecības, kas balstītas savstarpējā cieņā, uzticībā un atbalstā.
6. Karjeras izglītības pasākumu realizēšana:
 - Organizēt nodarbības un darbnīcas, kas palīdz izglītojamajiem apzināties savas intereses, spējas, vērtības un talantus, izmantojot dažādus testus, anketas un diskusijas.
 - Nodrošināt izglītojamajiem aktuālu un daudzveidīgu informāciju par izglītības programmām, profesijām un darba tirgus pieprasījumu, izmantojot informatīvus seminārus, prezentācijas un interaktīvas aktivitātes.
7. Audzināšanas darbā attīstīt šādas izglītojamo kompetences:
 - pašattīstības kompetence (spēja izprast un pieņemt pašam sevi, virzīt savu attīstību, mērķtiecīgi darboties savas karjeras veidošanā);
 - sociālā kompetence (prasme analizēt dzīves procesus, notikumus, prasme iekļauties sabiedrībā, racionāli risināt konfliktus, veicināt cieņpilnas sadarbības un saziņas prasmes);
 - ētiskā kompetence (spēja apzināties vērtības, tikumiskas uzvedības pamatus, veidot kritisku attieksmi, pārdomātus, tikumiskajās vērtībās balstītus spriedumus un rīcību);
 - eksistenciālā kompetence (sava un citu drošība, veselības saglabāšana, dabas un vides saudzēšana, rīcība ekstremālās situācijās);
 - kultūras kompetence (spēja izprast, novērtēt un pārņemt kultūrvēsturisko pieredzi, apzināt savas dzimtas saknes, vietējās kopienas un valsts sasniegumus).

V. AUDZINĀŠANAS DARBA PRIORITĀTES

Gads	Prioritāte	Sasniedzamais rezultāts
2024./2025.	Pilnveidot skolēnu savstarpējo attiecību kultūru, veicinot atbildīgu attieksmi un rīcību ikdienas situācijās.	Tiek veikti preventīvi pasākumi izglītojamo izpratnes un atbildības par cieņpilnām savstarpējām attiecībām padziļināšanai, mazinot neiecietību un savstarpējos konfliktus. 1.-9. klašu skolēniem audzinātāji un mācību priekšmetu skolotāji novadījuši 10 KiVa nodarbības mācību gada laikā. Katrai klasei KiVa nodarbības notiek visai skolai vienlaicīgi, pēc sastādīta grafika.
	Kultūras identitātes un nacionālās pašapziņas stiprināšana un lepnuma par latviešu kultūras tradīcijām veicināšana, gatavojoties XIII Latvijas skolu un jaunatnes dziesmu un deju svētkiem 2025.māc.g.	Izglītojamie iesaistās latviešu kultūras tradīciju kopšanā, piedaloties kultūras pasākumos, svētkos un skolas organizētās aktivitātēs. Tiek nodrošināta skolēnu iespēja iesaistīties deju kolektīvā “Purenīte”, meiteņu korī “Ievas” un zēnu korī.
2025./2026.	Sekmēt pozitīva mikroklimata veidošanu skolā, pilnveidojot izglītojamo savstarpējo attiecību kultūru, veicinot atbildīgu rīcību un attieksmi ikdienas situācijās. Stiprināt nacionālās identitātes un valstiskuma apziņu, radīt iespējas skolēnu pilsoniskai līdzdalībai klases, skolas, pilsētas izglītības un kultūras veidošanā.	Izglītojamie izprot empātijas, savstarpējas cieņas un iekļaušanas nozīmi, aktīvi īstenojot draudzīgu un cieņpilnu attieksmi ikdienas saskarsmē ar vienaudžiem un skolas darbiniekiem. Skolas vide ir droša, atbalstoša un motivējoša, kurā vardarbība tiek būtiski mazināta vai pilnībā novērsta. Izglītojamie, pateicoties KiVa programmas aktivitātēm, spēj atpazīt un konstruktīvi risināt konfliktus, kā arī aktīvi iesaistās, palīdzot citiem un veidojot iekļaujošu kolektīvu. Skolotāji un vecāki redz pozitīvas pārmaiņas skolēnu uzvedībā, kas veicina kopējo emocionālo labklājību.
2026.-2027.	Atbalsts karjeras izglītībā, izglītojamo individuālo prasmju un spēju pilnveidošana, atbildīgas rīcības veicināšana, akcentējot un attīstot tikumus kā pamatelementu rakstura un sociālo prasmju veidošanā un izkopšanā.	Organizēti dažāda mēroga karjeras attīstības atbalsta pasākumi izglītojamajiem atbilstoši skolēnu vajadzībām un vēlmēm, aicinot iesaistīties vecākus, absolventus, vietējās kopienas cilvēkus. Vienu lekciju/nodarbību semestrī katrā klasē sagatavo un novada karjeras konsultants un psihologs.

VI. AUDZINĀŠANAS DARBA SADARBĪBAS VEIDI UN FORMAS

Siguldas 1. pamatskolā	Direktora vietnieki	Plāno, uzrauga un kontrolē audzināšanas darba organizēšanu skolā.
	Klases audzinātājs	Plāno audzināšanas darbu, sastāda un regulāri aktualizē klases audzināšanas darba plānu (elektroniski). Aizpilda, sakārto un pārbauda klašu audzinātāja obligāto dokumentāciju. Vada un organizē klases stundu. Iepazīstina izglītojamos ar drošības instrukcijām. Pilnveido klašu audzinātāju metodisko darbu un tālākizglītību. Sadarbojas ar izglītojamo vecākiem.
	Skolas psihologs	Sniedz atbalstu skolēniem, vecākiem, klases audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem problēmsituāciju risināšanā, veic skolēnu individuālo un grupu izpēti, konsultē skolēnus karjeras izglītības jautājumos. Sniedz atbalstu skolēniem, vecākiem, klases audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem problēmsituāciju risināšanā, veic skolēnu individuālo un grupu izpēti, konsultē skolēnus karjeras izglītības jautājumos. Veic skolēnu psiholoģisko izpēti, sniedz rekomendācijas.
	Sociālais pedagogs	Sniedz atbalstu skolēniem, vecākiem, klases audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem problēmsituāciju risināšanā, veic skolēnu individuālo un grupu izpēti, konsultē skolēnus karjeras izglītības jautājumos.
	Skolas medmāsa	Sniedz konsultācijas skolēniem, klases audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem skolēnu veselības problēmu risināšanā; nodrošina atbilstošu palīdzību akūtu veselības problēmu risināšanā un operatīvo dienestu piesaistīšanu.
	Logopēds	Veic izglītojamo runas un valodas traucējumu diagnostiku, veic runas un valodas traucējumu novēršanu.
	Izglītojamā vecāki	Piedalās vecāku sapulcēs, apmeklē vecāku informācijas dienas vai trīspusējās sarunas. Regulāri sazinās ar klases audzinātāju elektroniski (e klasē) vai telefoniski.

	21. gs. izglītojamais	Ievēro Skolas iekšējās kārtības noteikumus Aktīvi un atbildīgi iesaistās mācību darbā Piedalās piedāvātos Skolas projektos (Ekoskola, Erasmus+ u.c.), ārpusklases un Skolas pasākumos. Izmanto interešu izglītību savas personības attīstībai. Apzinās un pilnveido savas rakstura īpašības. Plāno savu darbu un rīkojas atbilstoši nākotnes iecerēm karjeras izvēlē.
Siguldas novada pašvaldības institūcijas	Psihologs	Sniedz atbalstu skolēniem, vecākiem, klases audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem tādu problēmsituāciju risināšanā, kurās iesaistīta skolēna ģimene.
	Bāriņtiesa	Nodrošina bērnu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, izskata iesniegumus un sūdzības par vecāka, aizbildņa, aizgādņa vai audžuģimenes rīcību.
	Pašvaldības policija	Nodrošina drošību Siguldas novada teritorijā, kontrolē, kā tiek izpildīti pašvaldības apstiprinātie noteikumi, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība, veic likumpārkāpumu profilaksi.

VII. PLĀNOJAMIE AUDZINĀŠANAS DARBA REZULTĀTI

Mana personība un mana karjera	Mana ģimene un mana skola	Mans novads un mana valsts	Mana veselība un mana drošība
• Apgūtas pašnovērtēšanas prasmes un izmanto zināšanas par sevi, lai izprastu savas spējas, dotumus, stiprās puses, panākumus un neveiksmes, intereses, prasmes, savas vērtības, vajadzības. • Ir pozitīva attieksme pret mācību procesu un apgūtas pašvadītas mācīšanās pamatprasmes. • Apzinās savu individualitāti, personīgo potenciālu, atšķirību no citiem. • Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē. • Izprot saistību starp izglītību, profesiju, nodarbinātību. Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību. • Zina, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām. Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām. • Spēj saskatīt izvēles iespējas/ alternatīvas karjeras izvēlē. • Ir informēts par izglītības iespējām Latvijā pēc pamatzglītības iegūšanas. • Izmanto zināšanas par sevi, lai pieņemtu lēmumus un izvirzītu mērķus sevis pilnveidošanai.	• Skolēni zina un ievēro skolas vērtības. • Pārzina un ievēro Siguldas 1.psk. iekšējās kārtības noteikumus un Siguldas novada sabiedriskās kārtības noteikumus. • Izvērtē savu vietu klases un skolas kolektīvā, apzinās savus resursus vai grūtības. • Analizē savas attiecības ar klasesbiedriem dažādās situācijās. • Apzinās piederību savai klasei, skolai. Ir motivēts labvēlīgas klases vides veidošanā, klases tradīciju izkopšanā. • Demonstrē pozitīvas saskarsmes iemaņas. • Prot argumentēti spriest par konfliktu rašanās cēloņiem, ir prasmes tos risināt. • Izprot un respektē citu vajadzības un individualitāti, ar cieņu izturas pret citiem un ievēro cilvēku tiesības. • Prot atšķirt draugus no paziņām. • Izprot attiecību veidošanos ģimenē. • Apzinās ģimenes atbalsta nozīmīgumu un savu lomu ģimenē.	• Ir iepazinis Siguldas novada kultūrvēsturisko mantojumu. • Skolēni iesaistās latviskās dzīvesziņas veicināšanā, latvisko tikumu izkopšanā, kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanā, saglabāšanā un pilnveidē, apkārtējās vides sakopšanā un vides aizsardzības procesos. • Apzinās piederību savam novadam un valstij. Ir motivēts piedalīties novada un valsts tradīciju uzturēšanā. • Zina Latvijas valsts simbolus, to veidošanās vēsturi, Latvijas himnas vārdus. • Zina Valsts svētku (18. novembris, 4. maijs, Lāčplēša diena) un piemiņas dienu (25. marts, Barikāžu atceres diena) vēsturisko nozīmi. • Interesējas par notikumiem Latvijā, Eiropā, pasaulē, prot apkopot un prezentēt informāciju par aktuāliem politiskiem procesiem.	• Raksturo savu paradumu ietekmi uz veselību, apzinās savas veselības nozīmi. • Raksturo uzturu un ēšanas paradumus kā iespējamus riska faktorus slimību attīstībā. • Izprot apreibinošo vielu ietekmi uz cilvēka fizisko, psihisko un sociālo veselību. • Apzinās savu lomu un atbildību satiksmes kustībā un ievēro satiksmes noteikumus. • Ievēro ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus un spēj ietekmēt citus saprātīgai rīcībai saskarsmē ar uguni vai elektrību. • Ievēro drošību internetā un zina, kur zvanīt problēmsituācijās. • Prot pareizi rīkoties dažādos nelaimes gadījumos, pasargājot sevi un citus no tiem. Nelaimes gadījumā prot izsaukt atbildīgos dienestus.

VIII. AUDZINĀŠANAS DARBA VADLĪNIJAS

Nepieciešamo stundu skaitu dažādiem audzināšanas virzieniem un tematu pēctecību klases audzinātājs izvēlas, ņemot vērā klases īpatnības un vajadzības.

Katrā gadā audzinātājs plāno un klases žurnālā ieraksta 35 klases stundas.

Individuālo darbu ar skolēniem, skolēnu grupām, kā arī organizatoriskos jautājumus klases audzinātājs veic ārpus stundām atbilstoši klases audzināšanai tarifcētajām stundām.

Klases audzinātāja dokumenti

Klases audzinātāja mape:

- Skolēnu izpētes materiāli
- Vecāku sapulču protokoli
- Ārpusstundu aktivitāšu materiāli, diplomu, pateicības u.c. apstiprinājumi par klases aktivitāti un dalību pasākumos, konkursos

Elektroniski:

- Klases audzināšanas darba plāns
- Individuālais darbs ar vecākiem (ieraksti e klasē)
- Ārpusstundu aktivitāšu materiāli, diplomu, pateicības u.c. apstiprinājumi par klases aktivitāti un dalību pasākumos, konkursos
- Klases audzinātāja darba pašvērtējums (mācību gada beigās)

Audzināšanas darba klases stundu tēmas

Mana personība un mana karjera	Mana ģimene un mana skola	Mans novads un mana valsts	Mana veselība un mana drošība
Mana laimes formula. Negatīvo emociju pārvarēšanas paņēmieni. Mans garastāvoklis. Izprotu savas jūtas un emocijas un nepieciešamību tās kontrolēt. Mācos sev. Zināšanas – manas nākotnes bagātība. Apzinos savas spējas un iespējas. Mans darbs – manas eksistences pamats, mana darba motivācija. Darba dienas un darba organizēšana. Cienu un novērtēju citu cilvēku darbu. Attīstu savas spējas un dotumus. Izmantoju skolas, ārpuskolas iestāžu sniegtās iespējas sevis pilnveidošanai. Apmeklēju muzejus, izstādes, koncertus, teātrus, tiekos ar interesantiem cilvēkiem utt. Izzinu pasaules globālās sistēmas (dabas aizsardzības, rūpnieciskā piesārņojuma radītās sekas utt) un veidus to risināšanai. Apzinos un protu izmantot mūsdienu informācijas avotus. Lasu laikrakstus, žurnālus, grāmatas, papildinu savas zināšanas, izmantoju bibliotēku sniegtās iespējas.	Ģimenes attiecības. Mana vieta ģimenē. Dzimtas koks. Ģimenes svētki, tradīcijas, vaļasprieki ģimenē. Es – savas ģimenes spogulis. Pašizjūta mājā, ģimenē. Es – ģimenes portreta un gaisotnes ietekmētājs. Poblēmsituācijas ģimenē, to risināšana. Ģimenes budžets Apgūstu saskarsmes kultūru ar draugiem, klasesbiedriem, skolotājiem, sabiedrību. Izprotu skolas iekšējās kārtības noteikumus, ievēroju tos. Apgūstu galda kultūru, runas kultūru, uzvedības kultūru dažādās sabiedriskās vietās. Mācos analizēt savu rīcību, pašvērtējums. Pildu klases iekšējās kārtības noteikumus.	Mani un citu cilvēku pienākumi (mājā, skolā, pilsētā, novadā, valstī, pasaulē. Zina savas tiesības un pienākumus ģimenē, skolā, sabiedrībā. Mācās izprast likumi jēgu, ikdienas rīcības motīvus, atbildības par sevi un citiem nozīmi. Apzinu savu ciemu, pilsētu, savu valsti, valsts varas institūcijas un vadītājus. Izzinu pasaules valstis, tautas, valodas. Izzinu starptautiskās organizācijas, to darbības mērķus un nozīmīgākās personas (ANO, ES, NATO, EDSO utt.) Apzinos pasaules un cilvēces aktuālās problēmas, apzinos savu saikni ar tām un atbildību nākotnes priekšā.) Latviešu tautas svētki; tradīcijas, ieražas, ticējumi; svētvietas, dievības, latviešu rakstu zīmes, to skaidrojums. Paaudžu mantojums – folklorā – mūsu bagātība un lepnums. Mana attieksme pret Dzimteni; manu senču zemi. Mans pienākums pret Latviju. Latvijas valsts svētki, atceres dienas, tradīcijas, atribūtika.	Izzinu harmoniskas personības veidošanās principus. Izprotu veselīgu dzīves veidu. Veidoju stāju. Ievēroju higiēnas prasības. Izprotu un novērtēju fizisko nodarbību un fiziskā darba nozīmi. Saprotu smēķēšanas, alkohola, narkotiku ietekmi uz manu fizisko un garīgo veselību. Nepieļauju fizisko un psiholoģisko vardarbību. Dienas režīms. Veselīgs uzturs. Apzinos pareiza uztura nozīmi. Drošība.

Audzināšanas darbam izmantojamie metodiskie līdzekļi un metodes

Audzināšanas darba metodiskajam atbalstam ieteicams izmantot Skolas bibliotēkas metodisko literatūru un klašu metodiskās izstrādes un līdzekļus, kas atrodami Valsts izglītības satura centra mājas lapā, sadaļā „Audzināšana”.

Audzināšanas darbā ieteicams izmantot dažādus uzziņu literatūras avotus – enciklopēdijas, rokasgrāmatas, noteicējus, populārzinātniskus žurnālus, tabulas, informāciju tehnoloģijas.

Tabulā apkopotas metodes, kas sekmē skolēnu audzināšanas darbam izvirzīto uzdevumu sasniegšanu un ir piemērotas pamatskolas vecuma posmam.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Tests/ aptauja	Skolēni atbild uz noteiktā formā strukturētiem jautājumiem anketā vai testā, ar kuru palīdzību tiek noskaidrots viņu viedoklis/ attieksme, izpratne vai personības īpašības.	Skolēni klases audzinātāja vadībā veic testu “Skolēnu adaptācija”, interešu testu un testu temperamenta tipa noteikšanai.
Izpēte (izzināšana)	Skolotājs uzdod izzināt kādu objektu, parādību vai procesu, konkretizējot pētāmo jautājumu. Skolēni meklē atbildes, vāc informāciju, izvirza pieņēmumus, pārbauda tos.	Skolēns izpēta un izvērtē izvēlētās profesijas dažādos aspektus – darba priekšmetu, darba mērķi, darba līdzekļus, darba apstākļus utt., lai aizpildītu karjeras izglītības darba lapu „Profesijas analīzes shēma”.
Vizualizēšana un demonstrēšana	Skolēni izmanto vai paši izveido patstāvīgi dažādus uzskates līdzekļus – domu kartes, shēmas, diagrammas, tabulas, plānus, kartes, zīmējumus u. c. Skolotājs vai skolēns rāda un stāsta pārējiem skolēniem sabiedrības norises, noteiktā formā strukturētu informāciju ...	Skolēnu grupas izveido un prezentē domu karti: „Ar ko es Latvijā varu lepoties?” Skolēni veido kolāžu par noteiktu tēmu, piemēram: mana nākotnes profesija; pusaudžu vecums manā, skolotāju vai vecāku redzējumā utt.
Spēle/ lomu spēle	Skolotājs ir sagatavojis vai izmanto tematiski atbilstošu galda vai kustību spēli un pirms tās iepazīstina skolēnus ar spēles noteikumiem. Spēles sagatavošanu pēc skolotāja norādījumiem var veikt arī skolēni.	Klases audzinātājs organizē lomu spēli par pirmās palīdzības sniegšanu cietušajam. Skolēni pēc klases audzinātāja dotajiem norādījumiem piedalās spēlēs, piemēram: īpašību spēle, vērtību spēle, noslēpumainais draudziņš.
Diskusija	Skolotājs vai skolēni piedāvā apspriešanai kādu jautājumu. Skolēni (grupa vai visa klase) argumentēti aizstāv savu un uzklausu citu viedokli.	Psihologs vai klases audzinātājs ierosina diskusiju par skolēniem aktuālu tēmu, piemēram: „Kā rīkoties situācijā, kad Tu vai kāds no klases tiek apsmiets, pazemots, sist (sastopas ar pāridarītāju (-iem))?”; „Dzīves grūtības, to pārvarēšana”; „Atbildība un mani pienākumi”. Skolotājs iesaista skolēnus diskusijā pēc filmas, piemēram, „Piekritu – iekritu”, noskatīšanās.
Intervija	Skolotājs uzdod skolēniem iztaujāt par noteiktu tematu vienu vai vairākus cilvēkus. Skolēni pēc sarunas apkopo rezultātus un veido secinājumus.	Skolēni intervē savus radniekus, kuri piedalījušies Barikāžu dienās vai Baltijas ceļā un izveido prezentācijas. Skolēni intervē savus klasesbiedrus un noskaidro, cik veselīgu uzturu lieto, rezultātus apkopo. Skolēni Karjeras dienā intervē izvēlētās profesijas pārstāvi. devīto klašu skolēni veido projektu „Aizstāvu savu profesiju.”
Prāta vētra	Skolēni, pamatojoties uz savu pieredzi, izsaka idejas, atslēgas vārdus, iespējamās atbildes u. tml. par noteiktu jautājumu, uzmanīgi klausoties, papildinot, bet nekomentējot un nevērtējot citu idejas.	Skolēni izsaka savus priekšlikumus par plānotās ekskursijas vai pārgājiena maršrutiem. Pēc klases audzinātāja ierosinājuma skolēni nosauc gan pozitīvās, gan negatīvās rakstura īpašības.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
		Skolēni piedāvā savu skaidrojumu, atbildot uz doto jautājumu, piemēram: „Kas ir karjera?”; Kas ir stress?”.
Situācijas analīze	Skolotājs vai skolēns piedāvā skolēniem situācijas aprakstu un uzdod atbildēt uz jautājumu vai jautājumiem par šo situāciju. Skolēni pārrunā (dažkārt arī novēro), analizē, pieraksta, secina, veido kopsavilkumus vai ieteikumus.	Pēc klases audzinātāja ierosinājuma skolēni analizē konkrētu situāciju, piemēram, par kādu konfliktu klasē (skolā). Skolēni noskatās filmas fragmentu par noteiktu tēmu (veselība, drošība, satiksmes noteikumi, u. c.) un analizē filmā atspoguļoto situāciju.
Jautājumi un atbildes/ dialogs	Skolotājs vai skolēns uzdod jautājumus un virza sarunu, vadoties no saņemtajām atbildēm un iesaistot pārējos skolēnus.	Klases audzinātājs uzdod jautājumus skolēniem par drošu internetu, skolēni min piemērus, un veidojas dialogs.
Stāstījums/izklāsts, lekcija)	Skolotājs vai skolēns izklāsta saturu, kas var būt kādu ideju, viedokļu, faktu, teoriju vai notikumu izklāsts. Skolēni klausās, veido pierakstus atbilstoši uzdevumam, uzdod jautājumus.	Skolas medmāsa stāsta par konkrētiem veselības jautājumiem un pirmās palīdzības sniegšanu.
Strukturēti rakstu darbi	Skolotājs aicina skolēnus pēc noteiktas struktūras veidot rakstu darbu (vēstule, eseja, pārspriedums, paskaidrojums u.c.) par noteiktu tematu. Skolēni individuāli raksta, ievērojot noteikto darba struktūru, izmantojot savas zināšanas un izsakot savas domas, attieksmi.	Skolēni, 1. semestri beidzot, raksta vēstuli Ziemassvētku vecītim. Skolēni raksta eseju „Kā sevi pasargāt?” (par jautājumiem, kas skar kaitīgos ieradumus). Skolēni pēc noteikta plāna veido Karjeras dienā iepazītās profesijas aprakstu.
Darbs ar tekstu	Skolotājs piedāvā informāciju drukātā vai elektroniskā formātā klases stundā/mājās vai pašizglītībai. Skolēns iepazīstas ar tekstu, iegūst un izmanto informāciju atbilstoši audzināšanas uzdevumam.	Klases audzinātājs dod riska situācijas aprakstu, un skolēniem, iepazīstoties ar tekstu, jāatbild kā rīkoties un kāda būtu pirmā palīdzība cietušajam.
Darba mapes/ portfolio veidošana	Mapē tiek iekļauta informācija par skolēna individuālajiem sasniegumiem, personības izpēti, pašnovērtējumu un sasniegumu dinamikas plānošanu.	Katrs skolēns klasē veido portfolio, regulāri to papildinot, veicot personības izpēti un analizējot mācību sasniegumus.

Audzināšanas darba organizācijas formas

Tradicionāla audzināšanas darba organizācijas forma ir klases stunda, bet audzināšanas darbā var tikt izmantotas arī citas formas. To ilustrēšanai minēti klases audzinātāju labās prakses piemēri.

Organizācijas forma	Apraksts	Piemēri
Projekts	Skolotājs palīdz skolēniem formulēt projekta mērķi, izveidot darba grupas, sniedz atbalstu projekta izveidē. Skolēni grupā formulē idejas un jautājumus, iegūst informāciju, pēta un risina problēmas, apkopo darba rezultātus un iepazīstina ar tiem pārējos skolēnus.	Skolēni veic pašizpēti, veido un prezentē kopsavilkumu par tendencēm klasē. Skolēni plāno un piedalās labdarības akcijās.
Kooperatīvā mācīšanās	Skolotājs piedāvā skolēnu grupām uzdevumu, kura veikšanai nepieciešama skolēnu produktīva sadarbība, jo rezultāti ir atkarīgi no katra grupas dalībnieka paveiktā. Grupas dalībnieki ir ar dažādām zināšanām un spējām, mācās cits no cita, apmainās ar idejām un atbilstošu informāciju. Notiek aktīva mijiedarbība arī starp grupām. Skolotājs organizē norisi un konsultē skolēnus.	Skolotājs uzdod skolēnu grupām izpētes jautājumu. Skolēni sadala pienākumus grupā un katrs veic noteiktu uzdevuma daļu: viens apkopo informāciju; otrs veido vizuālo noformējumu; trešais gatavo prezentācijas tekstu utt.
Mācību ekskursija/ pārgājiens	Mācību uzdevuma veikšanai tiek mainīta ierastā vide. Skolēni vai skolēnu grupa saņem uzdevumu, kas jāveic ekskursijas laikā. Pēc ekskursijas skolēni ar savas grupas uzdevuma izpildi. iepazīstina	Klases audzinātājs organizē pārgājienu ar komandas saliedēšanas elementiem. Skolēni dodas pārgājienā, lai noskaidrotu, cik droša vide ir Siguldā. Skolēnu grupas dodas pa dažādiem maršrutiem.
Konkurss	Skolotājs vai skolēni izstrādā noteikumus un piedāvā sacensību ar mērķi noskaidrot uzvarētāju noteiktā jomā. Konkursa norisi organizē skolotājs vai skolēni. Skolēni individuāli vai grupās piedalās skolas vai ārpuskolas konkursos.	Skolēni piedalās Siguldas novada skolēnu radoši pētniecisko darbu konkursā. Erudītu konkurss, Dabas paklāju konkurss.
Tematiskais/ svētku pasākums	Skolēni organizē vai piedalās kā dalībnieki tematiskā vai svētku pasākumā. Pasākuma dalībnieki var būt klases vai visas skolas skolēni, skolotāji, uzaicinātie viesi un skolēnu vecāki.	Klases audzinātājs sadarbībā ar skolēnu vecākiem organizē klases Ziemassvētku pasākumu. Visu klašu skolēni gatavo dziesmas Latvijai.
Individuālās pārrunas	Skolotājs vai skolēns iniciē sarunu, kurā pārrunā problēmsituācijas un meklē tām risinājumu. Pārrunas ir piemērotākā forma konfidencialu jautājumu risināšanai.	Klases audzinātājs veic motivējošas sarunas mācīšanās problēmu un/vai uzvedības problēmu gadījumos ar skolēnu un/ vai viņa vecākiem.
Klašu grupu nodarbības	Vienas klases skolēni uzaicina citas klases kolektīvu uz kopīgu nodarbību (konkursu, diskusiju) vai vairākas klases vienojas par kopīgu lielāka mēroga pasākumu (lekciju, prezentāciju).	Notiek konkurss „Erudīts”. 7. klašu skolēniem notiek tikšanās ar novada pašvaldības policijas un valsts policijas pārstāvjiem. Klašu grupām notiek tikšanās ar interesantām personībām, piemēram, ar siguldiciešiem – olimpiešiem.
Ārpuskolas nodarbība/ diena	Klases stunda klases audzinātāja vai cita skolotāja vadībā notiek ārpus skolas – gan dabā, gan iestādēs vai uzņēmumos. Skolēni vai skolēnu grupa saņem uzdevumus, kas jāveic nodarbības laikā.	Skolēni klases audzinātāja vadībā apmeklē mākslas telpu „Tornis” un kultūras centru “Devons”. Skolēni klase audzinātāja vadībā apmeklē iestādes un uzņēmumus Siguldā.